

Sammanträdesprotokoll A socialnämnden den 23 september 2026

Sammanträdet plats och tid

Kommunkontoret i Strömsund, sammanträdesrum Almen, klockan 8.15–14.30

Beslutande

Morgan Olsson(S), ordförande

Marie Gabrielsson (S)

Linda Hurtig (S)

Eva Blomqvist (S)

Erika Blom (S)

Marie-Louise Oscarsson (C)

Marianne Eriksson (C)

Marie Åhlstedt (M)

tjänstgörande ersättare

Viktoria Trewe (M)

Maria Gidlöf-Sjödin (M)

tjänstgörande ersättare

Tomas Edin (SD)

Veronica Berglund (SD)

Ulla Hallin (SD)

Justerare

Tomas Edin (SD) utses att justera protokollet, paragraf 124 - 139 .

Justeringen sker digitalt.

Underskrifter

Morgan Olsson, ordförande

Eva Lif, sekreterare

Tomas Edin, justerare

Anslag/bevis

Protokollet är justerat och socialnämnden publicerar det på kommunens webbplats under perioden 7 oktober till 22 oktober. Protokollet förvaras på Vård- och socialförvaltningen i Strömsund.

Övriga närvarande

Eva Lif, sekreterare

Pernilla Johansson, förvaltningschef

Christien Bohlin, ekonom §125

Elin Funseth, planerare teknik och planeringsenheten §126

Lena Norrman, enhetschef IFO §127, 128

Liza Silverhake, enhetschef AME §127

Matilda Nilsson, verksamhetschef äldreomsorg §128, 129

Emilie Abrahamsson, verksamhetschef stöd och servic §128, 129

Anneli Rolandsson, enhetschef IFO §131

Anna Åslund, verksamhetsutvecklare §131

Magnus Ahlstrand, verksamhetschef IFO §132, 133

Anita Svensson, enhetschef biståndsenheten §132, 133

Justerare

Diarienummer SN.2026.1 700

§ 124 Fastställande av föredragningslista

Socialnämndens beslut

Föredragningslistan fastställs.

Justerare

Diarienummer VSF.2026.3 700

§ 125 Verksamhetsprognoser och bokslut 2026

Pernilla Rullander, förvaltningschef och Christine Bolin, ekonom presenterar prognos per augusti.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden tar del av och godkänner verksamhetsprognos per augusti 2026.
2. Socialnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet för att komma inom ram.
3. Socialnämnden begär tilläggsanslag hos kommunfullmäktige motsvarande det prognosticerade underskottet.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att socialnämnden:

1. tar del av verksamhetsprognos per augusti 2026.
2. ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet för att komma inom ram.
3. begär tilläggsanslag hos kommunfullmäktige motsvarande det prognosticerade underskottet.

Yrkande

Ordföranden föreslår socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och socialförvaltningen redovisar per augusti en prognos på ett underskott om -5,4 tkr vilket är ca 1,3 % av förvaltningens budget. Arbetet med att bättra budgeterna och prognostisera med de statsbidrag kommunen erhåller inom utvecklingsområden såsom risk- och krisberedskap, god vård och omsorg, äldreomsorgslyftet, god och nära vård, stärkt föräldraskapsstöd omställning ny socialtjänstlag samt bostad först pågår. För att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi behöver arbetet med kompetensförsörjning och schemaläggning vidareutvecklas, med fokus på rätt kompetens och ett effektivt resursutnyttjande.

Sammantaget bedöms förvaltningen i nuläget kunna närma sig budget i balans. Förvaltningen fortsätter arbetet med ekonomisk uppföljning månadsvis och åtgärder för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi.

Omställning enligt nya socialtjänstlagen, Nära vård etc. till en mer främjande, förebyggande vård- och omsorg kommer på sikt att speglas även i ekonomin men under omställningsarbetet kan resurserna riskera att ökas då man behöver göra "både och" parallellt i verksamheten, utveckla nytt och sluta göra det man tidigare gjort. Utvecklingen framför allt inom äldreomsorgen där bemanning, kompetensutveckling och övriga kostnader behöver arbetas med resten av året. Ökade behov inom IFO:s verksamheter eller inom stöd och service kan snabbt förändra det ekonomiska läget gentemot budgeten vilket alltid är en osäkerhet för förvaltningen

Underlag till beslut

AU § 100/2026

VSF Prognosrapport per augusti

Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Förvaltning	Verksamhet	Intäkter/ kostnader	Budget 2026	Fg prognos 2026-04	Prognos 2026-08	Avvik Fg prog	Bud-Prog
70 Vård- och socialförvaltning	5401 Ledning och administrat.	Intäkter	-2 245		-5 703	3 126	
		Kostnader	24 502	23 196	26 838	-3 643	-2 336
	5402 Biståndsenhet	Intäkter	0	-138	0	-138	0
		Kostnader	8 796	8 008	7 338	670	1 458

Förvaltning	Verksamhet Äldreomsorg	Intäkter/ kostnader	Budget 2026	Fg prognos 2026-04	Prognos 2026-08	Avvik Fg prog	Bud-Prog
		Kostnader	132 178	128 351	134 504	-6 153	-2 326
	5102 Trygghetsboende	Kostnader	1 493	1 495	1 498	-3	-5
	5400 Hemvård	Intäkter	-6 955	-9 271	-11 626	2 355	4 671
		Kostnader	31 250	36 529	35 604	925	-4 354

Förvaltning	Verksamhet Individ- o famil	Intäkter/ kostnader	Budget 2026	Fg prognos 2026-04	Prognos 2026-08	Avvik Fg prog	Bud-Prog
70 Vård- och socialförvaltning	5590 Vuxnenhet	Intäkter	-279	-279	-279	0	0
		Kostnader	7 613	7 465	7 324	141	288
	Summa 5590		7 334	7 186	7 045	141	288
	5691 Familjecentralen	Intäkter	0	0	-37	37	37
		Kostnader	147	80	78	2	69
	Summa 5691		147	80	41	39	106
	5692 Barn och familj	Intäkter	-1 340	-2 288	-2 288	0	948
		Kostnader	25 831	26 031	26 047	-17	-216
	Summa 5692		24 491	23 743	23 759	-17	732
	5751 Ekonomienhet, IFO	Intäkter	-380	-380	-721	341	341
		Kostnader	16 861	16 074	17 246	-1 172	-384
	Summa 5751		16 481	15 694	16 525	-831	-43
	5752 Öppenvård IFO	Intäkter	-260	-315	-342	27	82
		Kostnader	10 548	10 163	10 055	108	493
	Summa 5752		10 288	9 848	9 713	135	575
	5850 Familjerätt	Kostnader	663	920	883	38	-219
	Summa 5850		663	920	883	38	-219
Summa 70			59 404	57 470	57 966	-495	1 439
TOTAL			59 404	57 470	57 966	-495	1 439

Förvaltning	Verksamhet Stöd- o service	Intäkter/ kostnader	Budget 2026	Fg prognos 2026-04	Prognos 2026-08	Avvik Fg prog	Bud-Prog
70 Vård- och socialförvaltning	5131 Bostad m särsk service	Intäkter	-1 220	-1 148	-1 244	96	24
		Kostnader	52 960	52 149	52 862	-714	98
	Summa 5131		51 740	51 001	51 618	-618	122
	5132 Dagverksamhet	Intäkter	-463	-500	-500	0	37
		Kostnader	10 406	10 147	9 816	331	590
	Summa 5132		9 943	9 647	9 316	331	627
	5133 Personlig assistans	Intäkter	-12 890	-9 064	-9 063	-1	-3 827
		Kostnader	34 781	29 796	29 825	-29	4 956
	Summa 5133		21 891	20 733	20 762	-29	1 129
	5134 Stödinsatser	Kostnader	7 122	7 135	6 872	263	250
			7 122	7 135	6 872	263	250
Summa 70			90 696	88 516	88 568	-53	2 128
TOTAL			90 696	88 516	88 568	-53	2 128

Förvaltning	Verksamhet Hälso- o sjukv.	Intäkter/ kostnader	Budget 2026	Fg prognos 2026-04	Prognos 2026-08	Avvik Fg prog	Bud-Prog
70 Vård- och socialförvaltning	5404 "Utskrivningsklara"	Kostnader	0	240	492	-252	-492
			0	240	492	-252	-492
	5406 Hemsjukvård	Intäkter	-3 888	-5 348	-7 404	2 056	3 516
		Kostnader	26 808	28 986	29 359	-373	-2 551
	Summa 5406		22 920	23 638	21 955	1 683	965
	5407 Kommunrehab	Intäkter	-21	-17	-36	19	15
		Kostnader	12 140	11 792	12 073	-281	68
	Summa 5407		12 119	11 775	12 037	-262	83
Summa 70			35 039	35 653	34 483	1 169	556
TOTAL			35 039	35 653	34 483	1 169	556

TOTAL			420 998	422 280	426 349	-4 068	-5 351
-------	--	--	---------	---------	---------	--------	--------

Diarienummer VSF.2025.278 730

§ 126 Insatser utan individuell behovsprövning - digitala tjänster

Pernilla Rullander, förvaltningschef och Elin Lind Funseth, planerare Teknik och planeringsenheten visar exempel på digital tjänst för social samvaro, digitalt besök.

Socialnämndens beslut

Insatsen kostnadsfri digital tillsyn införs inte den 1 oktober 2026 som en insats som kan ges utan utredning och beslut.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att socialnämnden beslutar att insatsen kostnadsfri digital tillsyn införs inte den 1 oktober 2026 som en insats som kan ges utan utredning och beslut.

Yrkande

Ordföranden föreslår socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och socialförvaltningen har uppdragits av socialnämndens arbetsutskott att återkomma i frågan om att införa insatsen kostnadsfri digital tillsyn som en insats utan beslut. Det pågår en utveckling i stort om möjligheter till digitala lösningar för flera olika insatser inom hemtjänsten. Förvaltningen bedömer att det i dagsläget inte finns anledning att införa en särskild insats för digital tillsyn som är kostnadsfri. Förvaltningen kommer att arbeta vidare med digitala lösningar och återkommer med frågan om kostnadsfri digital tillsyn om det finns skäl att införa den insatsen senare.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen föreslog för socialnämnden i maj 2026 att införa kostnadsfri digital tillsyn som en insats som tillsammans med andra insatser kan ges på begäran utan föregående utredning och beslut. Socialnämndens arbetsutskott gav vid sammanträde den 3 juni 2026 vård- och socialförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna och återkomma

till utskottet i september med förslag om införande av insatsen kostnadsfri digital tillsyn inom äldreomsorgen.

Inom det område som kallas digital hemtjänst påbörjas nu en utveckling hos vård- och socialförvaltningen och Närvårdsnämnd Frostviken. Nyttokalkyler för digital hemtjänst har gjorts och det kan konstateras att det finns grund för att utföra digitala insatser som kan beställas som insatser utan beslut. Nyttokalkylen har gjorts av en tvärprofessionell arbetsgrupp med representation från kundgrupp, utbildning har genomförts och det finns en upphandlad leverantör. Inventering har gjorts av möjliga insatser och vårdtagare som skulle kunna få prova digital hemtjänst. Arbetet ska startas och intern information tas fram. Inriktningen har inte varit att insatsen ska vara kostnadsfri, därav har inte heller möjliga följdverkningar, positiva som negativa, kartlagts.

Det finns fortfarande frågor om vad som gäller om den digitala insatsen av olika skäl behöver utföras fysiskt och om det ska vara samma hemtjänstinsats som kan utföras både digitalt och fysiskt efter en gemensam bedömning med brukaren eller om den digitala insatsen ska vara separerad från de ordinarie insatserna.

Den utveckling av digitala tjänster som påbörjas kommer att kunna ge svar på vissa frågor. Det är bra att börja med att prova att utföra digital hemtjänst och utarbeta nya arbetssätt och få strukturer för det. Då går det också att identifiera och ge förslag på insatser som kan erbjudas digitalt utan behovsprövning och eventuellt också utan kostnad och bedöma effekter av det.

Underlag till beslut

AU § 108/2026

Tjänsteskrivelse

Beslut skickas till

Vård- och socialförvaltningen

Diarienummer VSF.2024.347 730

§ 127 Ny socialtjänstlag - Aktivitetskravet

Lena Norrman, enhetschef individ- och familjeomsorgen, IFO och Liza Silverhake, enhetschef arbetsmarknadsenheten, AME presenterar läget med arbetet kring aktivitetskravet.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden tar del av informationen.

Yrkande

Ordföranden yrkar att socialnämnden tar del av informationen.

Diarienummer SN.2026.20 700

§ 128 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål 2026

Lena Norrman, enhetschef individ- och familjeomsorgen, Matilda Nilsson, verksamhetschef äldreomsorg, Emilie Abrahamsson, verksamhetschef stöd och service redovisar kommunfullmäktiges mål per augusti.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden tar del av måluppföljningen och ger förvaltningschefen i uppdrag att:

1. säkerställa att resultatet på mål 1.2.2 förbättras och att rutinen kring introduktion följs av samtliga enheter.
2. följa utvecklingen kring mål 1.3.1 när aktivitetskravet verkställs och vidta åtgärder för förbättrad måluppfyllelse.
3. att säkerställa att redovisning av mål 3.5.1 kommer in från samtliga enheter.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att socialnämnden tar del av redovisning av socialnämndens mål per augusti.

Yrkande

Ordföranden yrkar att socialnämnden tar del av måluppföljningen och att

- socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att säkerställa att resultatet på mål 1.2.2 förbättras och att rutinen kring introduktion följs av samtliga enheter.
- socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att följa utvecklingen kring mål 1.3.1 när aktivitetskravet verkställs och vidta åtgärder för förbättrad måluppfyllelse.
- socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att säkerställa att redovisning av mål 3.5.1 kommer in från samtliga enheter.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden 20 november 2025 §147 fastställde socialnämnden 14 effektmål som utgår från kommunfullmäktige fastställda mål avseende ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet.

Socialnämnden har fyra mål att följa upp per augusti. Av dessa mål har två mål uppfyllts och två har inte uppfyllts.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1. Ekonomisk hållbarhet

Uppdrag 1.2: Säkrad kompetensförsörjning inom både privat och offentlig sektor.

Effektmål 1.2.2: All vård- och omsorgspersonal får en bra och likvärdig introduktion vid nyanställning

Resultat: En granskning har genomförts av personal som har en påbörjad anställning under perioden 2026-01-01 - 2026-06-30.

Resultatet visar följande:

- 62 personer har nyanställts under perioden
- 55 % är inlagda i lärportalen
- 13 % har genomfört Steg 1
- 13 % har genomfört Steg 1 och Steg 2
- 5 % har genomfört Steg 1, Steg 2 och den praktiska introduktionsdagen
- 5 % har genomfört Steg 1, Steg 2, praktisk introduktionsdag och Steg 3

Måluppfyllnad: Målet är inte uppnått.

Kommentar/analys: Andelen som är inlagd i lärportalen är jämförbar med förra tillfället (56 %). En mindre andel har genomfört utbildningarna jämfört med förra mätningen (28 % steg 1, 16 % Steg 1+2, 9 % Steg 1+2 + praktisk utbildning) 5 % har genomfört hela utbildningspaketet jämfört med 3 % vid förra mätningen.

Personal som påbörjat en anställning behöver inte sakna erfarenhet av arbetet. I vissa fall handlar det om personal som är pensionerade och

arbetar extra kortare perioder eller en tidigare erfaren vård- och omsorgspersonal som bytt tjänsteställe. I något fall har den nyanställda avslutat sin anställning innan introduktionen genomförts. Alla dessa orsaker har exkluderats i resultatsammanställningen.

Tre stycken nya personer har påbörjat sin anställning hos oss på Stöd och service under den angivna perioden. Alla tre har genomgått den praktiska utbildningen. De har alla delvis genomfört den teoretiska introduktionsutbildningen i Kommunutbildningars lärportal, men behöver slutföra dem, vilket det finns en plan för under tidig höst.

Enhetscheferna har en tydlig och bra struktur runt introduktionen på arbetsplatsen men har ännu inte kommit i hamn med att skapa en bra struktur runt hela utbildningspaketet. Vi behöver få en bättre struktur och följsamhet i förfarandet då en ny personal börjar hos oss.

Åtgärd: Äldreomsorgen - Enhetschefens ansvar och kännedom om rutinen samt arbetssätt inför nyanställning kommer att påminnas vid nästa arbetsplatsträff. En standardiserad checklista kommer framtas och följa varje nyanställd för att följas upp av ansvarig verksamhetschef.

Stöd och service - En tydligare fördelning gällande vem som gör vad när det gäller introduktionen har genomförts nu under sensommaren. Denna fördelning av arbetsuppgifter kommer vi att följa upp under hösten.

Uppdrag 1.3: Förbättrade förutsättningar för dem som står utan arbete att komma närmare arbetsmarknaden.

Effektmål 1.3.1: Minst 50 % av kvinnor och män med insats ekonomiskt bistånd går vidare till utbildning, praktik eller arbete inom 6 månader.

Resultat: 21 % av kvinnorna och 32 % av männen har gått vidare till utbildning, praktik eller arbete inom 6 månader.

Urvalet bestod av totalt 53 individer, av dessa är 15 (4 kvinnor och 11 män) i någon form av aktivitet, 38 (15 kvinnor och 23 män) är inte i någon åtgärd.

Dataurvalet består av ärenden som mottag ekonomiskt bistånd under december månad 2025 och som är arbetslösa. Mätning har gjorts ett halvår senare 260630 för att se om dessa individer gått vidare till utbildning, praktik eller arbete.

Måluppfyllnad: Målet har inte uppfyllts

Kommentar/analys: Av de 38 personer som inte har aktivitet så återfinns individer med olika typer av problematik som försvårar deltagande i de aktiviteter som kunnat erbjudas. Det är övervägande fler män än kvinnor, anledningen till detta går inte att uttala sig om med säkerhet utan skulle kräva en mer djupgående analys. Med aktivitetskravet kommer det att finnas en större bredd av aktiviteter att erbjuda vilket kommer göra det lättare att kunna finna en aktivitet som är lämplig men hänsyn till personens resurser. Att det blivit ett krav kommer också få stor påverkan då det är endast ett fåtal som kommer att ha godtagbara skäl att undantas från kravet.

Åtgärd: i och med aktivitetskravet kommer det att finnas en större bredd på aktiviteter samt att det är ett krav vilket kommer driva arbetet framåt i den riktningen som målet är.

Uppdrag 1.4: Minskad ungdomsarbetslöshet

Effektmål 1.4.1: Öka andelen till 20 % bland kvinnor och män i åldern 18-24 år som går från ekonomiskt bistånd till arbete, studier eller praktik inom 12 månader.

Resultat: 33 % av kvinnorna och 50 % av männen har gått från ekonomiskt bistånd till arbete, studier eller praktik inom 12 månader.

Urvalet bestod av totalt 9 individer, av dessa är 4 (1 kvinna och 3 män) i någon form av aktivitet, 5 personer (2 kvinnor och 3 män) är inte i någon åtgärd.

Dataurvalet består av ärenden som mottag ekonomiskt bistånd under juli månad 2025 och som är arbetslösa. Mätning har gjorts ett år senare 260630 för att se om dessa individer gått vidare till utbildning, praktik eller arbete.

Måluppfyllnad: Målet har uppfyllts

Kommentar/analys: När det gäller unga i åldern 18-24 år finns det olika typer av aktiviteter som kan hjälpa den unge att komma ut i utbildning, praktik eller arbete. En verksamhet som IFO har nära samarbete med är Resurscentrum som kan utgå från den enskildes behov och anpassa stödet

därefter. Även i denna åldersgrupp är männen överrepresenterade jämfört med kvinnor.

Åtgärd: Aktivitetskravet kommer också att gälla denna åldersgrupp och likväl som för de övriga vuxna tros kravet i kombination med att fler aktiviteter kommer finnas leda till att ännu fler unga vuxna kommer ut i aktivitet och självförsörjning.

3. Ekologisk hållbarhet

Uppdrag 3.5: Minskat matsvinn.

Effektmål 3.5.1: Minskning av matsvinn i kommunens särskilda boenden.

Resultat: Mätningar under perioden januari-juni 2026 visar ett matsvinn på 108 g/portion för särskilda boenden.

Resultatet för motsvarande period 2025 visar ett matsvinn på 112 g/portion för särskilt boende.

Måluppfyllnad: Målet är uppfyllt

Kommentar/analys: Resultat motsvarar inte mätningar från samtliga verksamheter, kommentarer från verksamheter är att det mäts men att det inte registreras.

Åtgärd: Fortsatt efterfrågan av mätresultat. Fortsätta stärka kompetensen och utbilda våra kostombud.

Underlag till beslut

AU § 110/2026

Tjänsteskrivelse

Beslut skickas till

Vård- och socialförvaltningen

Diarienummer SN.2026.20 700

§ 129 Uppföljning av socialnämndens mål 2026

Emilie Abrahamsson, verksamhetschef stöd och service och Pernilla Rullander, förvaltningschef redovisar socialnämndens mål 1 och mål 2.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden tar del av och godkänner redovisning av socialnämndens mål per augusti.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att socialnämnden tar del av och godkänner redovisning av socialnämndens mål per augusti.

Yrkande

Ordföranden föreslår socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden 20 november 2025 §147 fastställde socialnämnden två inriktningsmål utöver de av kommunfullmäktige fastställda avseende ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och ekologisk hållbarhet.

Mål 1: verksamheten bedrivs på ett tryggt och säkert sätt.

Mål 2: verksamheten bedrivs med god kvalitet.

Beskrivning av ärendet

Socialnämndens mål - stöd och service

1. Verksamheten bedrivs på ett tryggt och säkert sätt

Resultat, måluppfyllnad med kommentar/analys och eventuell åtgärd redovisas.

Inom personlig assistans har alla brukare genomförandeplaner och de följs upp enligt rutin kontinuerligt. I fyra av fem gruppboendestäder har alla boende en genomförandeplan, och i den femte saknar en person sin genomförandeplan. Generellt har alla gruppboendestäder en hög procent uppföljda genomförandeplaner, men arbetet fortsätter med att få till en kontinuitet i uppföljningarna.

Inom servicebostad har en verksamhet 100% upprättade genomförandeplaner, och den andra har något lägre resultat. I verksamheten som utför boendestöd enligt SoL har alla brukare en genomförandeplan och dessa är uppföljda enligt rutin. Inom daglig verksamhet har majoriteten av brukarna en genomförandeplan men några saknar fortfarande en och det beror på lite olika anledningar, vilket vi måste arbeta vidare med i form av genomgång av rutiner, utbildning i dokumentation och uppföljning.

För att främja delaktighet för brukare inom daglig verksamhet så har vi Brukar APT:er. Detta genomförs kontinuerligt. Detta har varit mycket uppskattat och brukarna har möjlighet att vara delaktig i utformandet av vissa aktivitet och önskemål om meningsfulla sysselsättningar. Under dessa träffas diskuterar man även arbetsmiljö såsom bemötande och trivselregler vilket resulterar i att vi på ett bättre sätt kan bedriva verksamheten på ett tryggt och säkert vis.

2. Verksamheten bedrivs med god kvalitet

Resultat, måluppfyllnad med kommentar/analys och eventuell åtgärd redovisas.

I alla gruppboendestäder och servicebostäder blir alla brukare tillfrågade om aktiviteter utifrån individuella förutsättningar. Det är goda resultat och det är viktigt att vi fortsätter att hålla i detta för den enskildes välmående.

Det genomfördes brukarråd i två av fem gruppboendestäder under våren och försommaren. I de två verksamheterna som genomförde brukarråden gjordes ett frågeformulär/intervjumaterial och enskilda träffar med brukarna genomfördes av enhetschef hemma hos dem. Detta för att skapa möjlighet för den enskilda att berätta hur man önskade att brukarråden skulle se ut och vilka man eventuellt ville bjuda in. Det var av stor vikt att brukarna skulle känna sig trygga och fick rätt förutsättningar att prata. Här framkom det att vissa inte önskade ha någon anhörig eller god man som kommer på nästa brukarråd. Responsen var positiv och bedömningen är att detta var rätt nivå för den första träffen.

Anledningarna till att det inte genomfördes i tre av gruppboendestäderna är olika. I den ena verksamheten ställdes brukarrådet in på grund av en frånvarande enhetschef. I den andra gruppboendestaden togs beslutet att

utifrån rådande omständigheter med en brukare som haft ett försämrat mående med utåtagerande beteende att avvakta med att genomföra brukarrådet då detta skapande oro för resterande brukare.

Personalgruppen blev större och brukarna är känsliga för förändringar.

Planen är att genomföra brukarrådet i september och sedan igen i december då läget nu har stabiliserats. I den tredje gruppboenden var intresset svalt för ett brukarråd från anhöriga och god man sida, så enhetschef tog beslut att avvakta med det och en ny satsning planeras nu under september månad.

Närvaron inom daglig verksamhet varierar över tid och det föreligger olika anledningar till skillnaderna mellan månaderna. En betydande anledning är brukarnas varierande mående och psykiska hälsa samt diagnosernas olika påverkan på individen. En ny aspekt som tillkommit och som vi misstänker tenderar att påverka närvaron i daglig verksamhet samt personlig utveckling utifrån individuella förutsättningar är att det har tillkommit flera nya brukare under kort tid under våren och försommaren och flera är på ingång. Vi har flera som är yngre och åldersspannet blir stort vilket påverkar planeringen och gruppdynamiken. Vi ser en trend att det blir fler som blir beviljade daglig verksamhet och vi står nu inför en utmaning gällande för stora brukargrupper och för få lokaler. Vidare blir utmaningen att möta de neuropsykiatriska sjukdomarna, den psykiska ohälsan, samsjukligheten och åldersspannet samt de olika bakgrunderna på ett tryggt och säkert vis och därigenom kunna erbjuda en meningsfull sysselsättning.

Socialnämndens mål - hemsjukvården

1. Verksamheten bedrivs på ett tryggt och säkert sätt

Resultat, måluppfyllnad med kommentar/analys och eventuell åtgärd redovisas.

Arbetet med patientsäkerhet bedrivs enligt Hälso- och sjukvårdslagen och den nationella handlingsplanen Agera för säker vård. Fokus ligger bland annat på att stärka patientsäkerhetskulturen, utveckla arbetssätt och rutiner samt öka patientens delaktighet i vården.

Basala hygienrutiner är fortsatt ett prioriterat område. Under året har följsamheten varierat mellan olika mätmetoder. Vid observationsmätning vecka 11 uppnådde hemsjukvården 75 procent följsamhet. I självskattningsmätningen i maj uppgav 72 procent av medarbetarna inom

hemsjukvården att de följde samtliga hygienrutiner korrekt.
Handlingsplaner finns på samtliga enheter för att förbättra resultaten.

Rutiner för avvikelshantering och riskbedömning är etablerade och följs upp kontinuerligt. Under första halvåret registrerades totalt 666 avvikelser inom vårdskada. Fallhändelser utgjorde den största kategorin med 368 rapporterade fall, varav åtta ledde till frakturer. Läkemedelsavvikelser uppgick till 227 händelser och bestod främst av uteblivna doser. Avvikelserna återkopplas regelbundet till ansvariga chefer och ligger till grund för förbättringsåtgärder.

Antalet läkemedelsgenomgångar har ökat under året. Under första kvartalet genomfördes 45 läkemedelsgenomgångar och under andra kvartalet ytterligare 64, vilket innebär totalt 109 genomförda läkemedelsgenomgångar under första halvåret.

Det totala antalet avvikelser minskade under kvartal 2. Samtidigt ökade antalet fallhändelser, medan läkemedelsavvikelser minskade. Arbetet med läkemedelsgenomgångar har stärkts under kvartalet och följsamheten till basala hygienrutiner behöver fortsatt förbättras.

2. Verksamheten bedrivs med god kvalitet

Resultat, måluppfyllnad med kommentar/analys och eventuell åtgärd redovisas.

Arbetet med vårdkvalitet utgår från evidens och beprövad erfarenhet. Riskbedömningar inom Senior alert fortsätter att utvecklas och andelen personer med aktuella bedömningar inom områdena fall, undernäring, trycksår och munhälsa har ökat under andra kvartalet. I juni hade 281 individer en aktuell riskbedömning. Kommunen ligger fortsatt nära målet om full täckningsgrad för personer med kommunal hälso- och sjukvård i hemmet.

Kontinuitet och tillgänglighet säkerställs genom att alla personer med kommunal hälso- och sjukvård har en namngiven fast vårdkontakt. Inom LSS har ett koncept för hälsosamtal tagits fram och implementeringsarbetet fortsätter under hösten.

För att stärka vården för personer med demenssjukdom har medarbetare utbildats i BPSD-metoden. Under perioden januari till juni genomfördes 14 registrerade BPSD-bedömningar på särskilt boende.

Arbetet med att förebygga vårdrelaterade infektioner visar positiva resultat. Vid mätning i februari registrerades 14 infektioner, vilket är en tydlig minskning jämfört med 29 infektioner motsvarande period föregående år.

Den palliativa vården är ett prioriterat område och följs genom Svenska palliativregistret. Under första halvåret registrerades totalt 39 väntade dödsfall. Resultaten visar god måluppfyllelse avseende läkarbeslut om palliativ vård, ordination av palliativa läkemedel samt mänsklig närvaro i dödsögonblicket. Jämfört med föregående år ses förbättringar inom flera områden, men fortsatt utvecklingsarbete behövs framför allt kring efterlevandesamtal, vårdplanering, smärt- och symtomskattning samt dokumenterad munhälsobedömning.

Sammanfattande bedömning: Verksamheten uppvisar under första halvåret en stabil patientsäkerhet och god kvalitet med fortsatt utveckling inom flera prioriterade områden. Särskilt positivt är ökningen av läkemedelsgenomgångar, förbättrade riskbedömningar och minskningen av vårdrelaterade infektioner. Samtidigt kvarstår utvecklingsbehov inom följsamhet till basala hygienrutiner, läkemedelshantering och vissa kvalitetsindikatorer inom den palliativa vården.

Kvartal 2 visar en positiv utveckling inom flera kvalitetsområden. Riskbedömningar har ökat, BPSD-arbetet har gått från utbildning till genomförande och arbetet med hälsosamtal inom LSS har påbörjats. Resultaten inom palliativ vård visar förbättringar jämfört med tidigare år, även om flera kvalitetsindikatorer fortfarande behöver stärkas.

Jämfört med kvartal 1 kännetecknas kvartal 2 av:

- Fler fallhändelser men oförändrat antal frakturer.
- Färre läkemedelsavvikelser totalt.
- Fler genomförda läkemedelsgenomgångar.
- Ökat antal aktuella riskbedömningar.
- Fortsatt utveckling av BPFärre totala avvikelser.
- SD-arbetet och hälsosamtal inom LSS.
- Förbättrade resultat inom flera delar av den palliativa vården.
- Fortsatta utmaningar inom basala hygienrutiner och vissa kvalitetsindikatorer inom palliativ vård.

Underlag till beslut

AU § 110/2026

Tjänsteskrivelse

Beslut skickas till

Vård- och socialförvaltningen

Diarienummer VSF.2025.47 722

§ 130 Anhörigstöd 2025

Pernilla Rullander, förvaltningschef presenterar läget kring anhörigstöd.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden tar del av information rörande läget kring utvecklingen av anhörigstöd.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att socialnämnden arbetsutskott tar del av information rörande läget kring utvecklingen av anhörigstöd.

Yrkande

Ordföranden föreslår socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Vård- och socialförvaltningen fick i uppdrag av socialnämnden i februari 2026 att återkomma med hur utvecklingen av anhörigstödet utvecklas.

Förvaltningen genomför för närvarande en rekrytering av anhörigstödjare. Rekryteringsprocessen befinner sig i slutet av rekryteringsfasen och arbetet fortskrider enligt plan.

Syftet med funktionen är att utveckla och samordna kommunens anhörigstöd samt erbjuda information, vägledning och stöd till anhöriga som vårdar eller stödjer en närstående. Funktionen ska även bidra till att öka kunskapen om anhörigperspektivet inom verksamheterna samt stärka samverkan med relevanta aktörer.

När rekryteringen har slutförts kommer förvaltningen att påbörja introduktion och planering för att successivt utveckla stödet till anhöriga i kommunen.

Anhörigstödjare kommer att organiseras under enheten som ansvarar för rehabilitering i kommunen som på sikt kommer att bli en enhet för hälsofrämjande insatser.

Samverkan med Region Jämtland/Härjedalen och Nya Närvården har också förts i syfte att börja arbeta utifrån den nya nationella demensstrategin där det bland annat står att: "Anhöriga till personer med demenssjukdom ska erbjudas information, stöd och möjlighet till delaktighet i vårdens planering och genomförande. Anhörigas behov av stöd ska uppmärksammas kontinuerligt och insatser erbjudas i enlighet med den nationella demensstrategins intentioner om personcentrerad vård och omsorg".

Ett demensteam är under uppbyggnad och funktionen anhörigstödjare kommer att vara en viktig part i det arbete.

Bakgrund

Kommunen har enligt socialtjänstlagen ansvar för att erbjuda stöd till anhöriga som vårdar eller stödjer närstående. Behovsbilden bland anhöriga förändras över tid, bland annat till följd av demografiska förändringar, ökad psykisk ohälsa och fler personer som vårdas i hemmet. Idag saknas en samlad bild av vilka behov som finns och i vilken utsträckning nuvarande insatser motsvarar dessa. Det finns även behov av att stärka samordningen mellan olika verksamheter som möter anhöriga.

Underlag till beslut

AU § 101/2026

Tjänsteskrivelse

Beslut skickas till

Vård- och socialförvaltningen

Diarienummer IFO.2025.5 751

§ 131 Internkontroll Begära medicinsk bedömning av behovet av hälso- och sjukvård samt tandvård för placerade barn och unga 2025

Anneli Rolandsson, enhetschef individ- och familjeomsorgen, IFO och Anna Åslund, verksamhetsutvecklare presenterar arbetet kring rutinen.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden tar del av redovisningen av den nya rutinen för placerade barn och ungas hälsa.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att socialnämnden tar del av redovisningen av den nya rutinen för placerade barn och ungas hälsa.

Yrkande

Ordföranden föreslår socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

För att förbättra stödet med hälso- och sjukvård och tandvård för placerade barn och unga har ett kvalitetsarbete påbörjats inom individ- och familjeomsorgen. Under arbetet med att ta fram en ny rutin har verksamheten använt ett samverkansstöd från Socialstyrelsen, HälsoSAMS, som publicerades i april 2026.

Beskrivning av ärendet

Enligt internkontrollplan som fastställdes av socialnämnden den 17 december 2025, § 156, ska internkontroll ske av medicinsk bedömning om behovet av hälso- och sjukvård samt tandvård för placerade barn och unga. Resultatet från kontrollen ska sammanställas och redovisas till socialnämnden en gång per år, i oktober. Vid redovisning den 21 oktober 2025 gav socialnämnden förvaltningen i uppdrag att utarbeta rutiner för hur placerade barns hälsovård och tandvård bättre ska följas upp. Den 15 april 2017 trädde lagen om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet i kraft. Genom lagen fick regionerna ett

ansvar för att barn och unga som placeras erbjuds en läkarundersökning. En ny bestämmelse infördes också i socialtjänstlagen (SoL) och enligt 22 kap. 7 § ska socialnämnden, om det inte är obehövt, underrätta regionen om att ett barn 0-18 år eller en ung person i åldern 18-20 år ska erbjudas hälsoundersökning i anslutning till att vård utanför det egna hemmet inleds. Socialnämndens ansvar gäller vid alla placeringar av barn och unga enligt SoL och LVU. Även barn och unga som är asylsökande omfattas av bestämmelserna.

Syftet med hälsoundersökningen är att den ska ge underlag för:

- en medicinsk bedömning av behovet av hälso- och sjukvård samt tandvård hos ett barn eller en ung person som vårdas utanför det egna hemmet,
- hur socialnämnden ska verka för att barnet eller den unge ska få sitt behov av hälso- och sjukvård och tandvård tillgodosett, samt
- hälso- och sjukvårdens och tandvårdens fortsatta kontakt med barnet eller den unge.

Vid redovisning hos socialnämnden i oktober 2025 framkom att det är vanligare att hälsoundersökning genomförs i anslutning till placering när den sker med stöd LVU och när det gäller ensamkommande barn. När det gäller tandvård framgick att undersökning endast förekommit i ett fall. I vårdplanen framgår det i de flesta fall vad i barnets hälsa som ska tillgodoses, i genomförandeplanen framgår det också i tämligen hög utsträckning. När det kommer till behov av tandvård framgår det mer sällan och det gäller både vårdplan och genomförandeplan.

För att förbättra detta resultat samt att säkerställa att barn och unga får tillgång till tandvård och hälsovård har ett kvalitetsarbete påbörjats för att omarbete de rutiner som finns inom förvaltningen gällande placerade barn.

I april 2026 publicerade socialstyrelsen ett samverkansstöd för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården under namnet HälsoSAMS. Stödet har utarbetats utifrån att placerade barn och unga ofta har saknat relevanta vårdkontakter under sin uppväxt, vilket kan bero på att placerade barn och unga flyttar oftare än andra barn. Målet är att stärka placerade barns och ungas förutsättningar att få tillgång till en god fysisk,

psykisk och oral hälsa och likvärdig god hälso- och sjukvård efter behov samt lika god och regelbunden tandvård som andra barn.

Förvaltningen har sammanfört detta nya samverkansstöd med den nya rutinen. Den blir ett stöd för socialsekreterarna inom barn och familjgruppen för att säkerställa att alla placerade barn inom Strömsunds kommuns ansvarsområde ska få rätt och tillräcklig hälso- och sjukvård och tandvård samt att detta tydligt ska framgå i vårdplaner och genomförandeplaner.

Underlag till beslut

AU § 104/2026

Tjänsteskrivelse

Rutin för placerade barn och ungas hälsa, socialtjänsten Strömsunds Kommun

Beslutet skickas till

Vård- och socialförvaltningen

Diarienummer SN.2026.4 706

§ 132 Översyn avgifter 2026

Magnus Ahlstrand, verksamhetschef individ och familjeomsorgen IFO redovisar förslag avseende avgifter.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att insatsen ledsagning fr. o m. den 1 januari 2027 är en avgiftsfri insats och utförs utan kostnad för den enskilde.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att insatsen ledsagning fr. o m. den 1 januari 2027 är en avgiftsfri insats och utförs utan kostnad för den enskilde.

Yrkande

Ordföranden föreslår socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Ledsagning ges efter beslut av biståndsenheten och utförs till en kostnad för den enskilde. Vård- och socialförvaltningen föreslår att avgift inte tas ut för insatsen. En analys av de ekonomiska effekterna av förslaget har gjorts. Socialnämnden reviderar samtidigt riktlinjerna för biståndshandläggningen där insatsen ledsagning förtydligas och får en aktuell beskrivning som motsvarar de behov som insatsen är avsedd att tillgodose.

Beskrivning av ärendet

Ledsagning är en biståndsbedömd insats enligt socialtjänstlagen som syftar till att möjliggöra delaktighet i samhällslivet. Insatsen kan beviljas personer som på grund av funktionsnedsättning eller andra begränsningar har svårt att på egen hand delta i aktiviteter utanför hemmet.

Ledsagning kan vara aktuell för personer med exempelvis synnedsättning, rörelsenedsättning, neurologiska eller kognitiva funktionsnedsättningar samt psykisk funktionsnedsättning. Det avgörande är inte en diagnos utan den enskildes behov av stöd för att kunna delta i samhällets gemenskap och undvika isolering. Insatsen är för många personer med

funktionsnedsättning en förutsättning för att kunna leva ett aktivt och självständigt liv. För personer med synnedsättning kan ledsagning exempelvis vara avgörande för att kunna ta sig till kulturaktiviteter, föreningsliv, samhällsservice och andra sociala sammanhang. På motsvarande sätt kan personer med rörelsehinder, kognitiva svårigheter eller psykiska funktionsnedsättningar vara beroende av ledsagning för att kunna delta i samhällslivet på likvärdiga villkor.

Den gällande avgiften för ledsagning har visat sig slå ojämlikt och kunna bli kostsam för individen, vilket kan medföra att man väljer att inte ansöka om insatsen. När det finns ett beslut om ledsagning tas en månadsavgift ut enligt taxa 1, dvs. 937 kr per månad, som en grundavgift även under en månad då ledsagning inte utförts. För den som redan betalar för hemtjänst enligt taxa 2 som är 2 660 kr per månad, ingår övriga insatser och då även ledsagning. Den som inte har andra hemtjänstinsatser skulle således i dagsläget under ett år betala 11 244 kr (12 månader à 937 kr), vilket innebär en hög kostnad i förhållande till hemtjänst i övrigt.

Det finns endast ett fåtal gällande beslut om ledsagning och ett avskaffande av avgiften skulle inte påverka vård- och socialförvaltningen i någon nämnvärd utsträckning. Det finns samtidigt ett större antal beslut om följeslagare, en insats som beviljas i situationer som påminner om ledsagning, men där syftet är ett mer renodlat stöd för att ta sig fram och tillbaka till en viss plats. Även i dessa fall gör det inte någon skillnad om man redan betalar avgift enligt taxa 2 eftersom ytterligare insatser inte medför högre kostnad, men i övriga fall skulle förslaget om avgiftsfri ledsagning leda till minskade intäkter för förvaltningen. För att tydliggöra skillnaden mellan ledsagning och följeslagare gör vård- och socialförvaltningen en revidering av riktlinjerna för biståndsenhetens handläggning enligt socialtjänstlagen i de avsnitt som behandlar dessa insatser.

Jämförelse med andra kommuner

En genomgång av avgiftsmodeller i andra kommuner visar att det finns olika sätt att hantera avgifter för ledsagning. Östersunds kommun debiterar ledsagning med 133 kronor per timme inom ramen för maxtaxan, vilket motsvarar den nivå som föreslås i Strömsunds kommun. Umeå kommun låter ledsagning ingå i hemtjänstavgiften och omfattas av maxtaxesystemet

utan särskild avgift för ledsagningen. Sundsvalls kommun erbjuder kostnadsfri ledsagning för målgruppen äldre och personer med funktionsnedsättning.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen har beaktat de synpunkter som framförts avseende jämlikhet och risken att avgifter kan påverka möjligheten att använda insatsen. Detta förslag bedöms bidra till en förutsebar avgiftsstruktur utan påtagliga extrakostnader för förvaltningen, men behöver följas över tid.

Jämlikhets- och tillgänglighetsperspektiv

Ledsagning är en insats som bidrar till att personer med funktionsnedsättning kan delta i samhällslivet på mer jämlika villkor. Förvaltningen bedömer att den föreslagna modellen innebär en rimlig avvägning mellan tillgänglighet, ekonomisk hållbarhet och likabehandling.

Underlag till beslut

AU § 105/2026

Tjänsteskrivelse

Beslut skickas till

Vård- och socialförvaltningen

Diarienummer BIST.2026.57 730

§ 133 Riktlinjer biståndshandläggning, SoL 2026

Anita Svensson, enhetschef biståndsenheten redovisar förslag på revidering av riktlinjerna.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar att riktlinjer revideras för biståndshandläggning.

Socialnämnden ger förvaltningen i uppdrag att återkomma med redovisning av ekonomiska effekter av biståndshandläggning till september 2027.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att socialnämnden beslutar att riktlinjer revideras för biståndshandläggning.

Yrkande

Ordföranden yrkar att socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut samt att förvaltningen får i uppdrag att återkomma med redovisning av ekonomiska effekter av biståndshandläggning till september 2027.

Sammanfattning av ärendet

Den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft den 1 juli 2025 medför behov av revidering av riktlinjerna för biståndshandläggning. Det gäller bland annat den nya lagens uttryck "skäliga levnadsförhållanden" och möjligheten att begära insatser utan föregående beslut av biståndsenheten. Några av de insatser som beskrivs i riktlinjerna - ledsagning, följeslagare, kontaktperson och dagverksamhet - har särskilt uppdaterats för att förtydliga betydelse och innehåll. I övrigt har redaktionella ändringar i texten gjorts. Med de föreslagna ändringarna kommer riktlinjerna att vara mer anpassade till gällande lag och praxis.

Beskrivning av ärendet

Socialnämndens arbetsutskott beslutade den 11 februari 2026 att ge vård- och socialförvaltningen i uppdrag att revidera de gällande riktlinjerna för biståndshandläggning och att återkomma till nämnden i september med förslag. Riktlinjerna antogs av socialnämnden i april 2019 och reviderades senast i januari 2025.

En kommun har rätt att anta riktlinjer för vägledning för biståndsbedömning när det gäller omfattning, utformning och inriktning av insatser till enskilda personer. Riktlinjerna ersätter inte den individuella prövningen, utan utgör en komplettering till vad handläggaren har rätt att besluta om i enlighet med socialtjänstlagen och med stöd av socialnämndens delegationsordning.

Vissa ändringar i riktlinjerna är en direkt följd av ikraftträdandet av den nya socialtjänstlagen den 1 juli 2025.

I den nya lagen har begreppet för socialtjänstens insatser för att tillgodose personliga behov ändrats från skälig levnadsnivå till skäliga levnadsförhållanden (11 kap 1 § SoL). Namnet på riktlinjerna behöver därför ändras till "Handläggning enligt socialtjänstlagen, SoL – vägledning till skäliga levnadsförhållanden", och detsamma gäller i övrigt i riktlinjerna där det gamla uttrycket förekommer.

En annan nyhet i nya SoL är att kommunen kan utföra insatser utan föregående utredning och behovsbedömning. Sedan den 1 februari i år är det möjligt för invånare i Strömsunds kommun att begära insatserna fast trygghetslarm och måltidsservice och den 1 oktober läggs ytterligare sex olika insatser till. De är social samvaro, utevistelse och anhörigavlastning i hemmet 10 timmar per månad samt hjälp med inköp, tvätt och städ. Vid beskrivningen av dessa insatser anges i riktlinjerna de förutsättningar som krävs för att kunna få insatserna på begäran.

Vård- och socialförvaltningen har föreslagit att avgift inte tas ut för insatsen ledsagning enligt SoL. I samband med det finns skäl att särskilt se över riktlinjerna i de avsnitt som rör ledsagning, följeslagare och kontaktperson. Beskrivningen av insatserna har uppdaterats och förtydligats och de definieras på ett sätt som stämmer överens med hur insatserna bör användas och där skillnaden mellan dem framgår. Insatsen dagverksamhet har reviderats för att passa utvecklingen i kommunen av hur insatsen kan användas. För tydlighetens skull redovisas ändringarna i dessa insatser här.

Ledsagning. Gällande lydelse i riktlinjerna

"Ledsagning innebär hjälp att ta sig från en plats till en annan inom Strömsunds kommun. Insatsen kan beviljas för upp till två tillfällen per månad och högst fem timmar per tillfälle."

Förslag till ny lydelse

"Utgångspunkten för den individuella bedömningen när det gäller ledsagning enligt SoL är att socialnämnden enligt 8 kap. 10 § SoL ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring ska kunna delta i samhällets gemenskap och leva som andra.

Ledsagning är en social tjänst som är knuten till aktiviteter utanför hemmet och ska utformas så att den stärker den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv med individuell anpassning efter den enskildes behov.

Ett viktigt syfte med insatsen är att förebygga och bryta social isolering. Insatsen kan också ha stor betydelse för enskildas möjligheter att utöva och delta i hälsofrämjande aktiviteter på fritiden och ska underlätta för den enskilde att kunna bo kvar hemma. Exempel på ledsagning kan vara att besöka idrottsanläggningar, vistas i naturen eller andra tränings- och intresseaktiviteter.

Insatsen beviljas i normala fall upp till två tillfällen per månad och högst fem timmar per tillfälle."

Följeslagare. Gällande lydelse i riktlinjerna.

"Vid behov beviljas följeslagare för ett tillfälle per månad och högst fem timmar per tillfälle."

Förslag till ny lydelse

"Följeslagare avser hjälp att ta sig från en plats till en annan och den hjälp som kan behövas på vägen, exempelvis för besök hos vården eller för att utträta ärenden, i första hand inom Strömsunds kommun. Vid behov beviljas följeslagare för ett tillfälle per månad och högst fem timmar per tillfälle.

Kontaktperson. Gällande lydelse i riktlinjerna

"För att bryta isolering och upprätthålla sociala kontakter i samhället kan biståndshandläggare erbjuda och fatta beslut om kontaktperson. Insatsen beviljas för ett tillfälle per vecka och upp till två timmar per tillfälle. Kontaktpersonen är oftast en särskilt utsedd person som inte tillhör den enskildes vanliga personalgrupp inom hemtjänsten."

Förslag till ny lydelse.

"Enligt 8 kap. 10 § SoL ska socialnämnden verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring ska kunna delta i samhällets gemenskap och leva som andra. För att bryta isolering och upprätthålla sociala kontakter i samhället kan biståndshandläggare erbjuda och fatta beslut om insatsen kontaktperson. Insatsen ger även den enskilde möjlighet att ägna sig åt och delta i olika aktiviteter.

Kontaktperson beviljas i normalfallet för ett tillfälle per vecka och upp till två timmar per tillfälle. Kontaktpersonen är en särskilt utsedd person. Insatsen ges utan kostnad för den enskilde."

Dagverksamhet. Gällande lydelse i riktlinjerna

"Enligt socialtjänstlagen bör socialnämnden genom hemtjänst, dagverksamheter eller annan liknande socialtjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och ha kontakt med andra. I lagen finns således inget krav att kommunen ska kunna erbjuda dagverksamheter eller annan liknande socialtjänst. Socialnämnden i kommunen har valt att inte erbjuda sådana verksamheter."

Förslag till ny lydelse.

"Enligt socialtjänstlagen bör socialnämnden genom hemtjänst, dagverksamheter eller annan liknande socialtjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och ha kontakt med andra. I lagen finns således inget krav att kommunen ska kunna erbjuda dagverksamheter eller annan liknande socialtjänst. Socialnämnden i kommunen har valt att inte erbjuda sådana verksamheter.

I vissa fall kan dock insatsen beviljas efter individuell behovsprövning när den enskilde har ett omfattande behov av strukturerad sysselsättning och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Personer som tillhör personkrets 3 enligt LSS kan vara en grupp där sådana situationer särskilt kan uppkomma."

Övriga revideringar framgår av dokumentet med det samlade förslaget till riktlinjer som bifogas.

Underlag till beslut

AU § 106/2026

Tjänsteskrivelse

Förslag till nya riktlinjer "Handläggning enligt socialtjänstlagen, SoL – vägledning till skäligen levnadsförhållanden".

Beslutet skickas till

Vård och socialförvaltningen

Handläggning enligt socialtjänstlagen, SoL – vägledning till skäliga levnadsförhållanden

Innehållsförteckning

Allmänna förutsättningar för biståndsbedömning	2
Inledning	2
Insatser utan beslut	3
Systematiskt behovsinriktat arbetssätt	4
Syfte	4
Rättssäkerhet	4
Värdegrund	5
Bistånd för att tillgodose personliga behov	5
Skäliga levnadsförhållanden	5
Kvarboendepincipen	6
Hushållsgemenskap	6
Jämställdhet	6
Utredning	6
Kostnad	8
Biståndshandläggning	8
Livsområden med mera	8
Utredning, dokumentation och beslut	9
Ansökan	9
Anmälan	9
Dokumentation	9
Beslut	10
Återkallelse eller ändring av gynnande beslut	10
Återkallelse eller ändring av gynnande beslut har ansetts möjlig i följande fall:	10
Socialnämndens ställningstagande avseende vissa insatser	10

Allmänt	10
Omprovning	10
Beslut med eller utan tidsbegränsning	11
Uppföljning	11
Arbetsmiljö	11
Insatser	12
Korttidsboende	12
Särskilt boende	12
Parbogaranti	13
Hemtjänst	13
Städning	14
Tvätt med mera	15
Måltidsservice	15
Inköp	16
Följeslagare	16
Ledsagning	16
Utevistelse	17
Trygghetslarm	17
Social samvaro	18
Kontaktperson	18
Tillsyn	18
Övriga stödinsatser	18
Dagverksamhet	19

Allmänna förutsättningar för biståndsbedömning

Inledning

En kommun har enligt socialtjänstlagen (SoL) rätt att anta riktlinjer för vägledning vid biståndsbedömning när det gäller omfattning, utformning och inriktning av insatser till den enskilde med funktionsnedsättning av fysisk, psykisk, social eller existentiell karaktär. Kommunala riktlinjer kan dock inte ersätta den individuella prövningen som sker i det enskilda fallet.

De ställningstaganden om riktlinjer en socialnämnd gör innebär en komplettering till vad handläggaren har rätt att besluta om i enlighet med nämndens delegationsordning.

Det är inom ramen för den ordinarie handläggningen alltid den enskildes behov, resurser och mål som ska ligga till grund för biståndsbeslutet och som styr insatsen och dess omfattning, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Undantag görs för sådana insatser som inte kräver bedömning av behovet hos den enskilde och som erbjuds utan att särskilt beslut fattas (se nedan avsnitten *Insatser utan beslut* och *Insatser*).

I det enskilda fallet kan beslut som fattas innehålla avvikelser från riktlinjerna. I biståndsbedömningen ska även faktorer såsom den enskildes egen uppfattning om sina svårigheter och resurser inom olika livsområden utgöra grunden för vilka insatser som kan bli aktuella. Rätten till bistånd enligt SoL syftar till att tillförsäkra den enskilde skäliga levnadsförhållanden.

Insatser utan beslut

I Strömsunds kommun erbjuds medborgarna möjlighet att få vissa insatser utan krav på bedömning av behovet hos den enskilde. Det gäller insatserna:

- fast trygghetslarm
- måltidsservice
- social samvaro
- utevistelse
- anhörigavlastning 10 timmar per månad
- inköp
- tvätt
- städ

De villkor som ska vara uppfyllda är att medborgaren har fyllt 70 år, är folkbokförd i Strömsunds kommun och bor i ordinärt boende. Medborgaren ska själv kunna begära insatsen, planera och följa överenskommen genomförandeplan. Om insatsen avser måltidsservice och städ och den

enskilde är sammanboende och delar hushållsgemenskap behöver ovanstående villkor vara uppfyllda för samtliga i hushållet.

Systematiskt behovsinriktat arbetssätt

Biståndshandläggarna ska arbeta systematiskt och behovsinriktat för att identifiera, beskriva och dokumentera den enskildes behov, resurser, mål och resultat. Systematiskt arbetssätt innebär att grundläggande utreda orsak till den enskildes begränsningar utifrån en strukturerad process med identifierade och fastställda rutiner, så att alla vet vad som ska göras, vem som ska göra det och hur det ska genomföras. Det bidrar till god kvalitet och utveckling. Behovsinriktat arbetssätt innebär att biståndshandläggaren först grundligt utreder behovet innan diskussion om hur behovet ska tillgodoses påbörjas.

Syfte

Syftet med riktlinjer är likvärdig handläggning och individuellt behovsanpassade bedömningar för att uppnå:

- ökad rättssäkerhet för den enskilde,
- en gemensam plattform som utgångspunkt vid den individuella bedömningen, och
- att utredningar ska behandlas ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv, så att alla ska behandlas lika oavsett, kön, ålder, sexuell läggning eller etnisk tillhörighet.

Rättssäkerhet

Ett rättssäkert handlande gentemot den enskilde är att biståndshandläggaren följer gällande lagar och föreskrifter och är noggrann, saklig och rättvis i sin bedömning. Biståndsbedömningen ska ske med en helhetssyn. Det ska vara individuellt anpassad och bygga på den enskildes frivillighet och självbestämmande samt hänsynstagande till den enskildes livssituation. Biståndshandläggaren informerar den enskilde om rätten att ta del av de uppgifter som dokumenterats, om de eventuella uppgifter som är tillförda ärendet utifrån och om rätten att överklaga beslut. Biståndshandläggaren kan hjälpa till vid överklagande om det efterfrågas.

Värdegrund

Socialnämndens omsorg om den enskilde ska inriktas på att den enskilde får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Värdegrunden omfattar både handläggning av ärenden och genomförande av insatser. Värdighet inom äldreomsorgen innebär att värna och respektera den enskildes rätt till privatliv, självbestämmande och integritet. Den enskilde har även vid hög ålder rätt att leva sitt liv utifrån identitet och personlighet. Det innebär att den enskilde bör få stöd att behålla sina intressen och vanor samt att hänsyn tas till den enskildes egna upplevelser av sin livssituation och av vad som är viktigt i livet. Insatser från äldreomsorgen kan undanröja hinder och möjliggöra välbefinnande hos den enskilde.

Bistånd för att tillgodose personliga behov

Den enskilde som på grund av funktionsnedsättning inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sina personliga behov. Vid prövning av behovet av sådant bistånd får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden. Rätten att ta ut avgifter för bistånd regleras i 32 kap. SoL.

I socialtjänstlagen finns det inte preciserat vad begreppet personliga behov betyder, men det kan omfatta en rad olika behov av stöd, service, vård och omsorg. Behoven kan tillgodoses med olika insatser utifrån individuella förhållanden. Den enskilde ska erbjudas det bistånd som biståndshandläggaren i utredningen kommit fram till att den enskilde behöver för att uppnå skäliga levnadsförhållanden. Biståndet ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Skäliga levnadsförhållanden

Begreppet skäliga levnadsförhållanden är ett uttryck till ledning för bedömning av stöd, service, vård och omsorg som kan komma i fråga. Begreppet handlar om kvaliteten i insatsen och vilken ambitionsnivå som kan vara rimlig i det enskilda fallet. Förändringar i omvärlden, nya arbetsmetoder, ändrade ekonomiska förutsättningar med mera gör att det över tid inte är möjligt att exakt precisera vad som är skäliga levnadsförhållanden.

Kvarboendeprincipen

Inriktningen i Strömsunds kommun är att möjliggöra för den enskilde att bo kvar i den egna bostaden så länge denne vill och så långt det är möjligt. Insatser för att underlätta kvarboende i det egna hemmet handlar framför allt om att ge hjälp i hemmet genom hemtjänst. Den som flyttat till särskilt boende ska inte behöva flytta till ett annat boende, utom i de fall man särskilt önskar det.

Hushållsgemenskap

Vid en bedömning ska hänsyn tas till att makar/sambor ger varandra viss praktisk hjälp inom familjen. Vid bedömning av rätten till bistånd är det viktigt att fokusera på den enskildes behov, liksom de egna resurserna eller den hjälp eller det stöd som maka, make, sambo, partner eller anhöriga kan bistå med. Ett omfattande vårdbehov kan däremot inte anses ligga inom vad man normalt bistår varandra med inom familjen (jfr. 1 kap. 2 § Äktenskapsbalken).

Jämställdhet

Vid utredning och bedömning ska biståndshandläggaren beakta frågor som rör jämställdhet, för att säkerställa att hjälp och stöd till kvinnor och män grundas på de faktiska omständigheterna i ärendet.

Utredning

Biståndshandläggaren ska i normalfallet, när det inte rör insatser som ges utan beslut (IUB), göra en bedömning utifrån individens behov. Genom att använda den internationella klassifikationen ICF av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, är det möjligt att beskriva individens situation både fysiskt, psykiskt, socialt och existentiellt, vilket ger stöd vid val av lämpliga insatser. Det blir också synligt vilken kompetens som behövs för att dels tillgodose individens behov, dels stärka individens egna resurser.

Vid biståndsbedömningen utgår biståndshandläggaren ifrån de 11 livsområden som finns i ICF, för att säkerställa och anpassa biståndet utifrån den enskildes egna resurser och svårigheter vid en aktivitet. Hänsyn ska även tas till relaterade faktorer, dvs. faktorer i omgivningen som kan fungera hindrande eller stödjande i den enskildes livssituation. Vid

biståndsbedömningen ska biståndshandläggaren bedöma hur stor begränsning den enskilde har inom ett livsområde. Handläggaren ska väga in om det finns hjälpmedel som underlättar för den enskilde och utgå ifrån hur den aktuella omgivningen ser ut. I utredningen ska det framgå hur stor begränsning den enskilde har i bedömt funktionstillstånd samt hur den enskilde själv vill att det ska vara framgent, vilket ger svaret på avsett funktionstillstånd. Utifrån detta får man fram vilka insatser som är lämpliga och vilka målen med insatserna är. Målen är sedan utgångspunkten vid uppföljning.

För att komma fram till insatser som är lämpliga krävs ett informationsutbyte mellan biståndshandläggaren, den enskilde och andra aktörer. I samarbetet mellan biståndshandläggare och den enskilde betonas den enskildes val men också socialtjänstens uppgift att på olika sätt motivera den enskilde till en viss insats. (Handläggning och dokumentation – Handbok för socialtjänsten, Socialstyrelsen, 2021).

Utredningen ska ge svar på följande frågor:

- Kan den enskilde själv tillgodose behovet/behoven eller kan det tillgodoses på annat sätt?
- Hur ser behovet/behoven ut? Uppgifterna som ligger till grund för beslut ska föregås av ursprunglig och förtydligad frågeställning.
- Vilka resurser och svårigheter har den enskilde och vilka livsområden är aktuella?
- Hur stor begränsning har den enskilde inom de olika livsområdena?
- Vad vill den enskilde uppnå inom de aktuella livsområdena? Vad vill den enskilde uppnå totalt sett med det efterfrågade biståndet?
- Hur ska biståndet utformas för att tillförsäkra den enskilde skäliga levnadsförhållanden?

Vid bedömning av vilken insats som ska komma i fråga, måste en sammanvägning göras av olika omständigheter, såsom:

- Den önskade insatsens lämplighet.
- Den enskildes egna önskemål.
- Kostnader för insatsen i jämförelse med andra insatser.

Kostnad

En grundläggande förutsättning för att bevilja en ansökan om bistånd är att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Om likvärdiga insatser finns att tillgå, kan socialnämnden välja alternativet med minst kostnad. En sammanvägning måste ske mellan insatsens lämplighet, den enskildes önskemål och kostnaderna för insatsen i jämförelse med andra insatser.

Biståndshandläggning

Livsområden med mera

Hjälp i hemmet ges till den som på grund av fysiska, psykiska, sociala, existentiella eller av andra orsaker behöver stöd och hjälp för att tillgodose sina personliga behov. Stöd och hjälp ska ges utifrån de individuella behoven och inte utifrån existerande insatser i kommunen. En individuell prövning sker i varje enskilt fall. Den enskilde ska i så stor utsträckning som möjligt vara delaktig i insatserna utifrån sina resurser.

Insatser beviljas inom 11 olika livsområden:

- Lärande och att tillämpa kunskap
- Allmänna uppgifter och krav
- Kommunikation
- Förflyttning
- Personlig vård
- Hemliv
- Mellanmänskliga interaktioner och relationer
- Viktiga livsområden
- Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv
- Känsla av trygghet
- Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer den enskilde

Inom områdena Hemliv respektive Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv är det möjligt att utforma och tillämpa riktlinjer. Gällande de övriga livsområdena är det inte lämpligt att tillämpa riktlinjer. Vid behovsinriktat och systematiskt arbete ska biståndshandläggaren först

grundligt utreda behovet innan diskussion om hur behovet ska tillgodoses påbörjas. Skulle riktlinjer tillämpas inom alla livsområden skulle det motverka möjligheten till individanpassade insatser och lösningar, som syftet är vid ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt.

Inom varje livsområde kan insatserna utmynna i upp till fem typer av stöd, s.k. agerandetyper, som syftar till att beskriva hur behovet ska tillgodoses.

De fem typerna är:

- Kompensatoriskt stöd
- Färdighetsträning
- Råd eller information
- Praktiskt stöd
- Emotionellt stöd

Utredning, dokumentation och beslut**Ansökan**

En utredning enligt SoL 11 kap. 1 § ska utan dröjsmål inledas och dokumenteras när en ansökan i någon form inkommer till biståndsenheten. Kontakt med andra än sökanden kräver samtycke. Bistånd är frivilligt och kan inte beslutas och utföras mot den enskildes vilja.

Anmälan

Den enskildes behov kan också uppmärksammas genom att biståndsenheten tar emot en anmälan från exempelvis en anhörig eller någon annan person. Biståndshandläggaren kontaktar den enskilde, men en utredning påbörjas inte förrän den enskilde uttryckt en egen önskan som är att anse som en ansökan. Undantag görs när en förvaltare gör en ansökan för sin huvudman.

Dokumentation

Av dokumentationen ska det framgå vilka beslut som har fattats, vilka åtgärder som vidtagits och andra faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Den enskilde har rätt att ta del av dokumentationen.

Beslut

Beslutet ska vara tydligt och ska utformas så att den enskilde har möjlighet att förstå innehållet. Beslutet ska meddelas skriftligen. Av beslutet ska klart framgå vad den enskilde ansökt om, vilka insatser som beviljats, målet med insatserna och beslutets giltighetstid. Beslut som innehåller avslag ska särskilt motiveras.

Återkallelse eller ändring av gynnande beslut

Återkallelse eller ändring av gynnande beslut har ansetts möjlig i följande fall:

- Om det är påkallat av tvingande säkerhetsskäl (till exempel brandfara eller hälsofara).
- Om ett beslut har fattats med ledning av vilseledande uppgifter som den enskilde har lämnat.
- Om beslutet försetts med omprövningsförbehåll.

Beslut om ändring av ett gynnande beslut som inte görs med stöd av omprövningsförbehåll ska fattas av socialnämnden eller socialnämndens arbetsutskott.

Socialnämndens ställningstagande avseende vissa insatser

Allmänt

Socialnämndens ställningstaganden om riktlinjer är en komplettering till biståndshandläggarens delegerade beslutsrätt. Nämndens bedömningar rörande omfattningen av olika insatser är uttryck för vad som vanligen kan anses rimligt för att tillgodose behov och uppnå skäliga levnadsförhållanden för kommunmedborgarna.

Omprövning

Alla biståndsenhetens beslut, såväl med som utan tidsbegränsning, ska innehålla ett omprövningsförbehåll. Det ska formuleras: "Beslutet kan

komma att provas på nytt, om de förhållanden som ligger till grund för beslutet väsentligen ändras.”.

Beslut med eller utan tidsbegränsning

Alla beslut om särskilt boende är tillsvidarebeslut. Beslut om hemtjänst kan vara tills vidare eller tidsbegränsade. Tidsbegränsade beslut fattas när biståndshandläggaren bedömer att behoven är av tillfällig art eller när insatserna är så omfattande att de uppskattas överstiga 120 timmar per månad.

Uppföljning

Syftet med en uppföljning är att kontrollera om målet med insatsen är uppnått och om rätt insats beviljats, hur den fungerat, om insatsen behöver förändras och hur den enskilde upplever kvaliteten. Uppföljning av beslut ska göras minst en gång per år eller oftare vid behov. Uppföljning sker via telefon eller vid personligt besök.

Arbetsmiljö

Biståndshandläggaren bedömer behov och beslutar om insatser för den enskilde och enhetschefen på utförarsidan ansvarar för att åtgärda eventuella brister i arbetsmiljön. Genom ett systematiskt arbetssätt ska den enskilde få hjälp och stöd utifrån sina behov även om det kan finnas brister i arbetsmiljön.

Biståndshandläggaren kan inte ge avslag på en ansökan om bistånd på grund av brister i arbetsmiljön. Biståndshandläggaren ska däremot informera enhetschef på utförarsidan om/när det finns misstanke om att det kan uppstå brister i arbetsmiljön. Socialtjänstlagen och arbetsmiljölagen verkar på lika villkor. Ingen av lagarna har företräde framför den andra.

Insatser

Korttidsboende

Korttidsboende är ibland en viktig resurs som behövs för att en person ska kunna bo kvar hemma. När funktionsförmågan sviktar tillfälligt kan korttidsboende vara en lämplig biståndsinsats.

Insatsen korttidsboende ges till den enskilde som på grund av nedsatt funktionsförmåga har behov av omfattande hjälp med personlig vård och mobilisering som inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser. Vanliga situationer är rehabilitering efter sjukhusvård inför återgång till hemmet och tillfällig eller regelbunden avlastning av anhörig eller vid vård i livets slut. Det kan även förekomma i väntan på särskilt boende när behov inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser, och i väntan på behövlig bostadsanpassning eller hjälpmedel.

Beslut om korttidsboende bör fattas för en tid av högst två veckor. Biståndshandläggaren ska under den tiden i samverkan med andra aktörer inom berörda områden arbeta för ett återvändande till det egna hemmet. Om den enskilde ansöker och beviljas särskilt boende ska korttidsboende avslutas så snart det är möjligt. Fortsatt beslut om korttidsboende bör inte fattas när en brukare erbjudits särskilt boende.

Särskilt boende

Den enskilde kan ha behov av att byta bostad på grund av svårigheter med bostadens tillgänglighet eller storlek. I sådana fall förutsätts att den enskilde själv ser över sin bostadssituation och själv byter till en mer lämplig bostad inom det ordinära bostadsbeståndet eller söker boende på något av de trygghetsboenden som finns i kommunen.

När den enskilde har ett omfattande och varaktigt behov av tillsyn och personlig vård som inte går att tillgodose i hemmet bör det finnas möjlighet att flytta till särskilt boende. Med omfattande och varaktiga behov menas kontinuerliga insatser som kan behöva ges dygnet runt för att tillgodose behoven. Förutom fysiska funktionsnedsättningar behöver biståndshandläggaren beakta även andra viktiga aspekter såsom otrygghet, oro och upplevelse av ensamhet.

Biståndshandläggarens uppgift är att utreda, bedöma behov och besluta utifrån den enskildes funktionstillstånd mot bakgrund av den totala livssituationen.

Ett beslut om att bevilja särskilt boende avser insatsen som sådan. Socialnämnden har då en skyldighet att tillgodose behovet genom att erbjuda bostad i något av kommunens särskilda boenden.

Parbogaranti

I de fall där båda makar, sambor eller registrerade partners har beviljats särskilt boende, ska båda erbjudas plats i samma boende om de begär det.

I de fall då endast ena parten beviljats särskilt boende omfattas det av skäliga levnadsförhållanden att kunna sammanbo med make, sambo eller registrerad partner. Detta gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott och även om den ena parten redan bor i ett sådant boende.

Hemtjänst

Hjälp och stöd i hemmet ges till kvinnor och män efter utredning av behoven i det enskilda ärendet och biståndet ges i enlighet med den s.k. kvarboendepincipen (se tidigare avsnitt). Det kan ibland röra sig om mycket begränsade insatser. Om det uppstår en situation som kräver en mer kontinuerlig närvaro av hemtjänstens personal finns det starka skäl att överväga särskilt boende som alternativ till hemtjänst. I enskilda fall kan därför behovet bedömas vara så stort att man passerat den punkt där hemtjänst bör komma i fråga. Det handlar inte om att neka hjälp och stöd utan om att i stället motivera till att ansöka om den insats som är mer lämplig för den enskilde.

Biståndshandläggare kan besluta om hemtjänst med hänsyn till behoven hos den enskilde, upp till en beräknad tid om 4 timmar per dygn (cirka 120 timmar per månad). Närmar sig behovet den nivå bör handläggaren föra en diskussion om en annan lösning med den enskilde. Samma sak bör gälla om behovet av hemtjänst medför ett stort antal hembesök under ett dygn, motsvarande sex besök dagtid och två besök nattetid. Det är det samlade behovet av hemvård som ska bedömas och därför bör också hemsjukvård som utförs med stöd av hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ingå i beräkningen. Vid uppskattningen av insatsernas omfattning ingår även att ta hänsyn till behov av eventuell dubbelbemanning och tidsåtgång i form av restid. Även användningen av trygghetslarm kan ha betydelse vid beräkning av tid för de samlade insatserna (se nedan Trygghetslarm, under avsnitt 3.6).

Om det finns skäl att bevilja en ansökan där behovet av hemtjänst beräknas till mer än 120 timmar per månad fattas beslut av enhetschef på biståndsenheten. Beslutet är tidsbegränsat till längst sex månader. Det innebär ett undantag från huvudregeln att beslut fattas utan tidsbegränsning (se avsnitt 3.3). Som framgår ovan är det i en sådan situation ofta lämpligare för den enskilde med omvårdnad och service inom ramen för särskilt boende. Biståndshandläggaren ansvarar under denna tid för att följa utvecklingen hos den enskilde och vid behov för att motivera till en ansökan om särskilt boende.

När bedömningen av behovet av stöd och hjälp i ett ärende är av den omfattningen som nämns ovan, bör en jämförelse göras av den uppskattade samlade kostnaden för insatserna med den beräknade kostnaden för särskilt boende. Om kostnaderna för hemtjänsten överstiger kostnaderna för särskilt boende kan socialnämnden besluta att avslå ansökan om hemtjänst. Vid bedömningen tas hänsyn till rättspraxis från domstolarna i liknande ärenden.

I vissa fall behövs omfattande hemtjänstinsatser i situationer där alternativet inte är särskilt boende. Det gäller när ett omfattande behov av hemtjänst, motsvarande mer än 120 timmar per månad, bedöms vara övergående. Ett exempel är efter en operation då det är sannolikt att den enskilde efter läkning och rehabilitering återfår förmågor som minskar behovet av hjälp och stöd i hemmet. Det gäller även när det rör sig om vård i livets slut. I dessa situationer har biståndshandläggare delegation att fatta tidsbegränsade beslut upp till sex månader, även när omfattningen av insatserna beräknas överstiga 120 timmar per månad.

Städning

Städning i hemmet kan beviljas att utföras var tredje vecka och avser högst två rum, kök, badrum, toalett och hall. Om det i det enskilda fallet finns speciella skäl som t. ex. allergi eller andra skäl kan städning beviljas oftare utifrån de individuella behoven. Storstädning eller sanering omfattas inte. Till städning i hemmet räknas fönsterputsning som i normalfallet beviljas högst två gånger per år i den del av bostaden där städning sker. När ansökan gäller städning, bör det vid biståndsbedömningen lämnas

information om möjligheten att anlita ett företag som kan åta sig uppdraget.

Insatsen städ kan ges utan att en bedömning av behovet görs. Då kontrolleras endast att de formella förutsättningarna är uppfyllda. Kraven är att medborgaren har fyllt 70 år, är folkbokförd i Strömsunds kommun och bor i ordinärt boende. Medborgaren ska själv kunna begära, planera och följa överenskommen genomförandeplan. Om den sökande är sammanboende och delar hushållsgemenskap behöver ovanstående kriterier vara uppfyllda för samtliga i hushållet.

Tvätt med mera

Tvätt/klädvård kan beviljas var tredje vecka i hemmet eller i anslutning till hemmet.

Insatsen tvätt kan ges utan att en bedömning av behovet görs. Då kontrolleras endast att de formella förutsättningarna är uppfyllda. Kraven är att medborgaren har fyllt 70 år, är folkbokförd i Strömsunds kommun och bor i ordinärt boende. Medborgaren ska själv kunna begära, planera och följa överenskommen genomförandeplan.

Måltidsservice

Den som beviljas måltidsservice väljer ett matabonnemang och beställer mat från det utbud som socialnämnden tillhandhåller med omfattningen högst två matlådor per dag. När ansökan gäller måltidsservice, bör det vid biståndsbedömningen lämnas information om möjligheten att anlita ett företag som kan åta sig uppdraget.

Insatsen måltidsservice kan ges utan att en bedömning av behovet görs. Då kontrolleras endast att de formella förutsättningarna är uppfyllda. Kraven är att medborgaren har fyllt 70 år, är folkbokförd i Strömsunds kommun och bor i ordinärt boende. Medborgaren ska själv kunna begära, planera och följa överenskommen genomförandeplan. Om den sökande är sammanboende och delar hushållsgemenskap behöver ovanstående kriterier vara uppfyllda för samtliga i hushållet.

Inköp

Hjälp med att göra inköp och hantera varor kan beviljas upp till en gång per vecka.

Insatsen inköp kan ges utan att en bedömning av behovet görs. Då kontrolleras endast att de formella förutsättningarna är uppfyllda. Kraven är att medborgaren har fyllt 70 år, är folkbokförd i Strömsunds kommun och bor i ordinärt boende. Medborgaren ska själv kunna begära, planera och följa överenskommen genomförandeplan.

Följeslagare

Följeslagare avser hjälp att ta sig från en plats till en annan och den hjälp som kan behövas på vägen, exempelvis för besök hos vården eller för att utträta ärenden, i första hand inom Strömsunds kommun. Vid behov beviljas följeslagare för ett tillfälle per månad och högst fem timmar per tillfälle.

Ledsagning

Utgångspunkten för den individuella bedömningen när det gäller ledsagning enligt SoL är att socialnämnden enligt 8 kap. 10 § SoL ska verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring ska kunna delta i samhällets gemenskap och leva som andra.

Ledsagning är en social tjänst som är knuten till aktiviteter utanför hemmet och ska utformas så att den stärker den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv med individuell anpassning efter den enskildes behov.

Ett viktigt syfte med insatsen är att förebygga och bryta social isolering. Insatsen kan också ha stor betydelse för enskildas möjligheter att utöva och delta i hälsofrämjande aktiviteter på fritiden och ska underlätta för den enskilde att kunna bo kvar hemma. Exempel på ledsagning kan vara att besöka idrottsanläggningar, vistas i naturen eller andra tränings- och intresseaktiviteter.

Insatsen beviljas i normala fall upp till två tillfällen per månad och högst fem timmar per tillfälle. Insatsen ges utan kostnad för den enskilde.

Utevistelse

Promenader avser praktisk hjälp för att komma ut och promenera. Syftet med insatsen är att tillgodose behovet av utomhusvistelse. Utevistelse kan beviljas en gång per vecka.

Insatsen utevistelse kan ges utan att en bedömning av behovet görs. Då kontrolleras endast att de formella förutsättningarna är uppfyllda. Kraven är att medborgaren har fyllt 70 år, är folkbokförd i Strömsunds kommun och bor i ordinärt boende. Medborgaren ska själv kunna begära, planera och följa överenskommen genomförandeplan.

Trygghetslarm

Insatsen trygghetslarm syftar till att ge trygghet i bostaden. Insatsen kan öka den enskildes möjlighet att bo kvar hemma och leva ett självständigt liv med trygghet.

Möjligheten att larma avser att kunna påkalla stöd och hjälp i situationer där hjälpbehovet inte gått att planera och där den enskilde har behov som inte kan avhjälpas med ordinarie hemtjänstinsatser. Det går inte att begränsa antal tillfällen som den enskilde använder larmet. Däremot bör handläggaren initialt eller vid uppföljning göra en bedömning kring vad som kan betraktas som rimliga larmsituationer.

Biståndshandläggare ska endast bevilja trygghetslarm om den enskilde har förmågan att förstå informationen om larmet samt använda larmet på det sätt som avses. Om dessa punkter inte uppfylls bör handläggaren erbjuda någon annan trygghetsskapande åtgärd. Handläggaren ska följa upp upprepade larm som avser insatser med vad som kan anses vara ordinarie hjälp. Insatserna bör då räknas in i den sammanlagda tiden för den enskilde för en bedömning av om den övre gränsen för hemtjänsttimmar kommer att nås.

Insatsen trygghetslarm kan ges utan att en bedömning av behovet görs. Då kontrolleras endast att de formella förutsättningarna är uppfyllda. Kraven är att medborgaren har fyllt 70 år, är folkbokförd i Strömsunds kommun och bor i ordinärt boende. Medborgaren ska själv kunna begära, planera och följa överenskommen genomförandeplan.

Social samvaro

För att bryta isolering kan insatsen social samvaro kunna beviljas en gång per vecka, upp till två timmar.

Insatsen social samvaro kan ges utan att en bedömning av behovet görs. Då kontrolleras endast att de formella förutsättningarna är uppfyllda. Kraven är att medborgaren har fyllt 70 år, är folkbokförd i Strömsunds kommun och bor i ordinärt boende. Medborgaren ska själv kunna begära, planera och följa överenskommen genomförandeplan.

Kontaktperson

Enligt 8 kap. 10 § SoL ska socialnämnden verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring ska kunna delta i samhällets gemenskap och leva som andra. För att bryta isolering och upprätthålla sociala kontakter i samhället kan biståndshandläggare erbjuda och fatta beslut om insatsen kontaktperson. Insatsen ger även den enskilde möjlighet att ägna sig åt och delta i olika aktiviteter.

Kontaktperson beviljas i normalfallet för ett tillfälle per vecka och upp till två timmar per tillfälle. Kontaktpersonen är en särskilt utsedd person. Insatsen ges utan kostnad för den enskilde.

Tillsyn

Tillsyn innebär att personal från hemtjänsten tar kontakt per telefon eller på annat sätt på distans och kan i vissa fall ske genom besök i hemmet. Innehållet bestäms i genomförandeplanen som upprättas av den som ansvarar för utförandet av insatsen.

Övriga stödinsatser

Anhörigstöd

Socialnämnden ska genom olika stödformer underlätta för dem som hjälper en närstående som är långvarigt sjuk, har en funktionsnedsättning eller av annan anledning är i behov av stöd i hemmet. För att anhörigas perspektiv och ett familjeorienterat arbetssätt ska komma till uttryck i socialtjänstens arbetar verksamheterna aktivt med att göra anhöriga delaktiga.

Socialnämnden har utarbetat en handlingsplan för stöd till anhöriga. I handlingsplanen framgår det vad, hur, när och vem som ansvarar för att anhörigas behov av stöd uppmärksammas. Syftet med anhörigstöd är att minska anhörigas fysiska och psykiska belastning och förbättra deras livssituation samt minska risken för ohälsa.

Olika former av anhörigstöd

Efter att biståndshandläggaren har gjort en individuell bedömning av behoven utformas stödet i dialog med anhöriga och närstående. Stöd till anhöriga kan utformas på många olika sätt utifrån de individuella behoven. Den vanligast förekommande formen av hjälp är avlastning i hemmet, avlastning på korttidsboende för den närstående eller praktisk hjälp i hemmet.

När korttidsboende för avlastning beviljas sker det via korttidsboendet Gästis i Strömsund. När behovet av korttidsboende för avlastning är stort, kan avlastningen även ske på andra korttidsboenden i kommunen. Avlastning i ett av kommunens boenden kan beviljas för högst två veckor per månad. Om behovet närmar sig eller uppgår till den omfattningen bör motivering till att ansöka om särskilt boende äga rum.

Insatsen anhörigavlastning kan ges i hemmet upp till 10 timmar per månad utan att en bedömning av behovet görs. Då kontrolleras endast att de formella förutsättningarna är uppfyllda. Kraven är att medborgaren har fyllt 70 år, är folkbokförd i Strömsunds kommun och bor i ordinärt boende. Medborgaren ska själv kunna begära, planera och följa överenskommen genomförandeplan. Anhörigavlastning upp till 10 timmar per månad är kostnadsfri för den enskilde.

Dagverksamhet

Enligt socialtjänstlagen bör socialnämnden genom hemtjänst, dagverksamheter eller annan liknande socialtjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och ha kontakt med andra. I lagen finns således inget krav att kommunen ska kunna erbjuda dagverksamheter eller annan liknande socialtjänst. Socialnämnden i kommunen har valt att inte erbjuda sådana verksamheter.

I vissa fall kan dock insatsen beviljas efter individuell behovsprövning när den enskilde har ett omfattande behov av strukturerad sysselsättning och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Personer som tillhör personkrets 3 enligt LSS kan vara en grupp där sådana situationer särskilt kan uppkomma.

Diarienummer SN.2026.10 700

§ 134 Aktuell information 2026

Pernilla Rullander, förvaltningschef informerar.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden tar del av informationen.

Yrkande

Ordföranden föreslår socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden informeras om:

- Aktuellt läge kring upphandling av trygghetslarm.
- Utveckling av demensteam som pågår utifrån den nationella demensstrategin (beslutat av regeringen).

Diarienummer SN.2026.21 709

§ 135 Internkontroll Uppföljning av nämndens beslut 2026

Eva Lif, nämndsekreterare presenterar uppföljningen.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden tar del av och godkänner redovisningen.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att socialnämnden tar del av och godkänner redovisningen.

Yrkande

Ordföranden föreslår socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden fastställde internkontrollplan för 2026 den 17 december 2025 §156. Uppföljning av nämndens beslut ska redovisas 4 gånger per år.

Vad kontrolleras/Kontrollmoment

Genomgång av beslut tagna i arbetsutskottet och socialnämnden har verkställts enligt uppdrag.

Kontrollansvar

Nämndsekreterare

Resultat/Utfall

SN 2026-06-03 §79 Insatser utan individuell behovsprövning. Förvaltningen får i uppdrag att fortsatt utreda insatsen digital tillsyn utförs utan kostnad för den enskilde och återkomma till arbetsutskottet i september.

2026. SN 2025-10-21 §127 Riktlinjer för ekonomiskt bistånd. Förvaltning får i uppdrag att återkomma med uppföljning och revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd inom individ- och familjeomsorgen, senast oktober 2026.

2026-05-06 §61 Internkontroll Begära medicinsk bedömning av behovet av hälso- och sjukvård samt tandvård för placerade barn och unga 2025.

Förvaltningen får i uppdrag att ger förvaltningen i uppdrag att presentera förslag på nya rutiner till arbetsutskottet i september

SNAU 2026-02-11 §27 Anhörigstöd. Förvaltningen får i uppdrag att återkomma med förslag, september 2026.

SNAU 2026-08-12 §89 Översyn avgifter. Förvaltningen får i uppdrag att återkomma med djupare analys av konsekvenser och kostnader för helt avgiftsfri ledsagning, åter i september 2026. Ärendet återremitterat från KS.

SNAU 2026-01-14 §26 Riktlinjer biståndshandläggning SoL. Förvaltningen i uppdrag att revidera de gällande riktlinjerna för Biståndshandläggning, antagna av nämnden i april 2019 och återkomma med förslag, september 2026.

SN 2026-06-17 §92 Reviderat avtal NÄVA. Förvaltningen får i uppdrag att i samverkan med Regions J-H ta fram ett avtal och återrapporera i september 2026.

SNAU 2026-06-03 §78 Ny gruppbostad med särskild service. Förvaltningen får i uppdrag att återkomma med lägesbeskrivning i september 2026.

SNAU 2026-08-12 §90 Reviderade riktlinjer SoL. Förvaltningen får i uppdrag att revidera riktlinjerna och återkomma i september 2026.

Övriga beslut är verkställda

Underlag till beslut

AU § 111/2026

Förteckning Uppföljning av nämndens beslut

Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Vård och socialförvaltningen

Diarienummer SN.2026.302 709

§ 136 Sammanträdesdagar 2027

Socialnämndens beslut

Socialnämnden fastställer sammanträdesdagar för arbetsutskottet och socialnämnden 2027 enligt arbetsutskottets förslag med tillägg för utbildningsdagar 20 och 21 januari.

Arbetsutskottets förslag till beslut

Socialnämnden fastställer sammanträdesdagar för arbetsutskottet och socialnämnden 2027 .

Yrkande

Ordföranden föreslår socialnämnden att besluta enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

	Arbetsutskottet	Socialnämnden
Januari	13	21
Februari	10	23
Mars	10	24
April	7	21
Maj	5	19
Juni	2	15
Juli	-	-
Augusti	11	25
September	8	22
Oktober	6	20
November	3	17
December	2	15

Underlag till beslut

AU § 112/2026

Tjänsteskrivelse

Förslag sammanträdesdagar SNAU, SN 2027

Beslut skickas till

Vård- och socialförvaltningen

Kansliet

Diarienummer SN.2026.28 700

§ 137 Sekretess

Protokollförs i socialnämndens sekretessprotokoll.

Diarienummer SN.2026.11 709

§ 138 Delegationsbeslut 2026

Inga offentliga delegationsbeslut att redovisa.

Diarienummer SN.2026.12 709

§ 139 Delgivning 2026

Socialnämndens beslut

Socialnämnden tar del av informationen som läggs till handlingarna.

Yrkande

Ordföranden yrkar att socialnämnden tar del av informationen som läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Handlingar som delges socialnämnden.

Inspektionen för vård och omsorg, IVO Beslut stödboende Dunderklumpen

Protokoll KS 2026-08-26 §160 Överenskommelse regional samverksansstruktur med RJH, (BUZ, SVOM).

NAME OF SIGNER	IDENTIFIER	TIME	ELECTRONIC ID
Lars Tomas Edin	1402ce10c69368cf87d18f	01.10.2026	Mobilt BankID SE
	60a5f7913304c98742	16:01:21 CET	

NAME OF SIGNER	IDENTIFIER	TIME	ELECTRONIC ID
BJÖRN MORGAN OLSSON	a388879c90b98be6a877f	01.10.2026	Mobilt BankID SE
	77b4daa529d4b23287b	22:04:57 CET	

NAME OF SIGNER	IDENTIFIER	TIME	ELECTRONIC ID
EVA INGEBORG LIF	597ef0e168de39a2dc907	02.10.2026	Mobilt BankID SE
	08de01cb217dc063a7e	09:14:34 CET	

Document reference: 41306d7f-ce0e-3657-878f-719c325132cb

- This is a PDF document digitally signed by IN Groupe's E-Signing service.
- The document's integrity is protected by signing and sealing the contents with a certificate issued to IN Groupe by a third party. Validating the signature confirms that the contents have not been modified since the time of signing.
- For more information about document formats, see <https://doc.ingroupe.com/developer>